

iMoRe №66. Без канікул: індекс реформ не знижує обороти

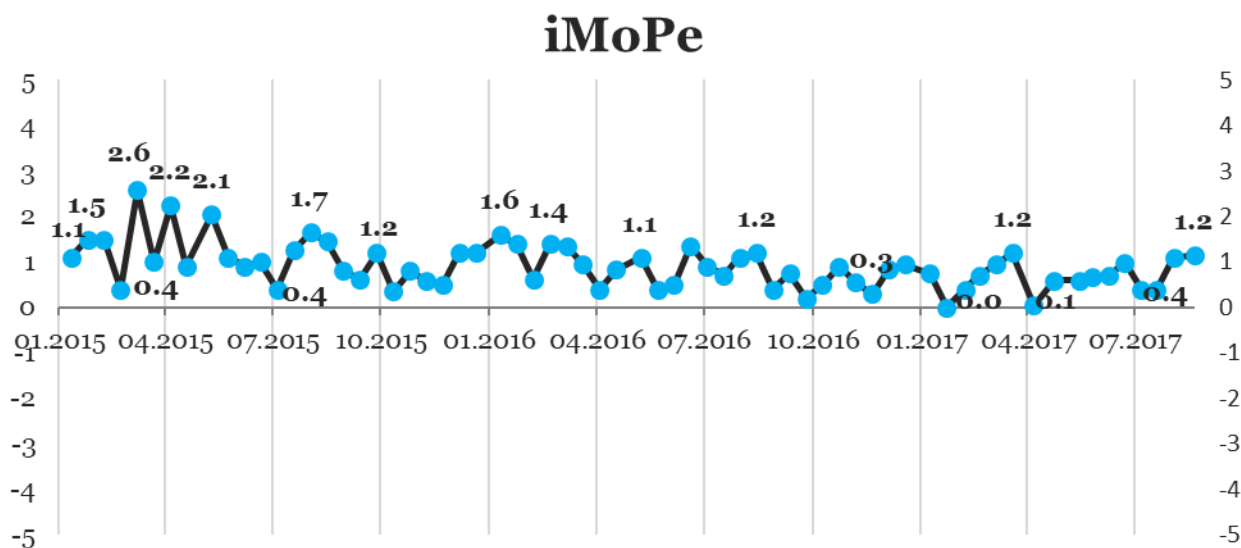
Індекс моніторингу реформ (iMoRe) склав +1.2 бала з можливих від -5.0 до +5.0 за період з 31 липня по 13 серпня 2017 року (у попередньому раунді індекс дорівнював +1.1). У цьому періоді певні позитивні зрушення відбулись у законодавстві, що стосується енергетичного сектору, державних фінансів, монетарної системи та сфери урядування. Реформаторських законодавчих змін, що впливають на бізнес-середовище не було.

Основні події цього раунду:

- закон про [фонд енергоефективності](#),
- постанова про [відбір юридичних осіб](#), які здійснюють реалізацію арештованих активів, відповідно до закону про публічні закупівлі,
- [спрощення умов](#) купівлі банками єврооблігацій,
- [передача повноважень](#) державної міграційної служби у сфері реєстрації місця проживання органам реєстрації,
- [розмежування медичної субвенції](#) для первинної та вторинної медичної допомоги для міст обласного значення, районів та об'єднаних територіальних громад.

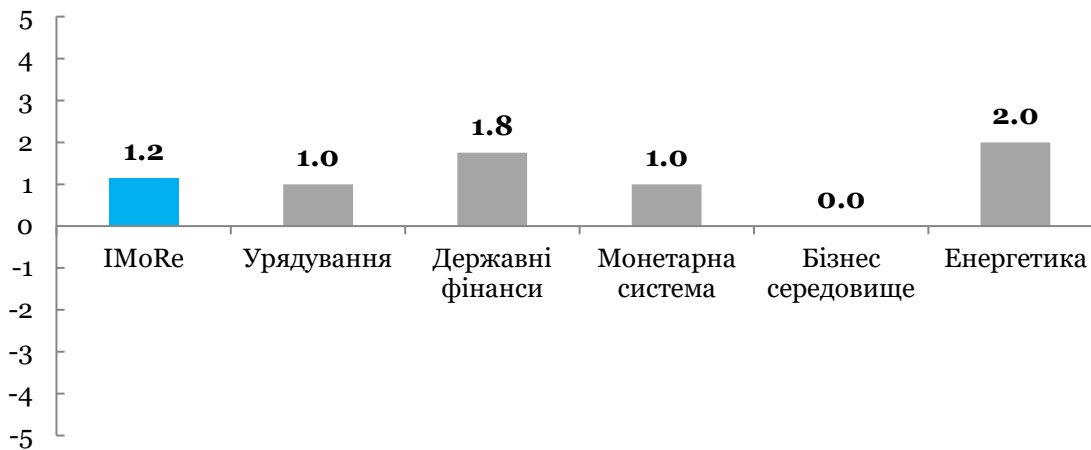
Також зафіксовано антиреформу - закон про [продлонгацію](#) підвищеного експортного мита на брут.

Графік 1. Динаміка Індексу моніторингу реформ*

* команда iMoRe вважає прийнятним темпом реформ рівень індексу +2 та вище

Графік 2. Значення iMoRe та його компонентів у поточному раунді оцінювання

Топ-події випуску

1. Закон про [фонд енергоефективності](#), +3.5 бала

Переважає більшість житлових будинків в Україні використовують енергоресурси неефективно. Вони потребують масштабної енергомодернізації. Проте через брак коштів на інвестиції у домогосподарств, ці заходи вимагають суттєвої державної підтримки. Таку підтримку має забезпечити Фонд енергоефективності.

Законом [2095-VIII](#) від 08.06.2017 визначено засади створення такого фонду, його статут, основні задачі та принципи діяльності. У розробці закону взяли участь експерти ЄС та Уряду Німеччини, які [готові до подальшого технічного супроводу](#) Фонду.

Фонд надаватиме фінансування ОСББ чи домогосподарствам через банки у вигляді кредитів або грантів. Власники житла [зможуть отримувати від 20 до 50](#) відсотків компенсації від загальної вартості витрат на [енергозбереження](#). Головною вимогою фонду для отримання коштів на енергозбереження буде попереднє проведення професійного енергоаудиту, який визначить клас енергоефективності будівлі та допоможе ідентифікувати місця найбільшої втрати тепла.

Коментар експерта

“Прийняття закону було довгоочікуваним. Він запроваджує механізм, яким держава може стимулювати енергоефективність у країні. Він детально випишує рамкові умови роботи Фонду, принципи його діяльності, структуру управління, засади незалежності.

До ключових функцій Фонду, зокрема, належатимуть:

- часткове відшкодування вартості заходів з енергоефективності,
- надання грантів, зокрема, для відшкодування частини кредиту або процентних платежів за кредитом, що використовується для проектів енергоефективності;
- фінансова оцінка проектів з енергоефективності тощо.

Крім того, закон описує заходи з енергоефективності, які можуть фінансуватися. Серед них - термомодернізація, впровадження ефективних систем моніторингу і управління,

встановлення ефективних систем опалення та охолодження тощо. Фонд контролюватиме результати здійснення цих заходів.

Реалізація закону дозволить істотно посилити державну політику з енергоефективності та зробити її більш сталою. Вперше може бути представлена спільна фінансова залученість для такого українського та закордонного фінансування, а також механізми нагляду та контролю. Далі має бути створений сам Фонд, органи його управління, прийняті інші підзаконні акти.”

Антон Антоненко, DiXi Group

Коментар представника влади

“Фонд - це технічний та фінансовий інструмент впровадження філософії енергоефективності в країні, механізм модернізації існуючої системи. В результаті населення отримає інструмент для впровадження реальної економії витрат на енергоресурси.

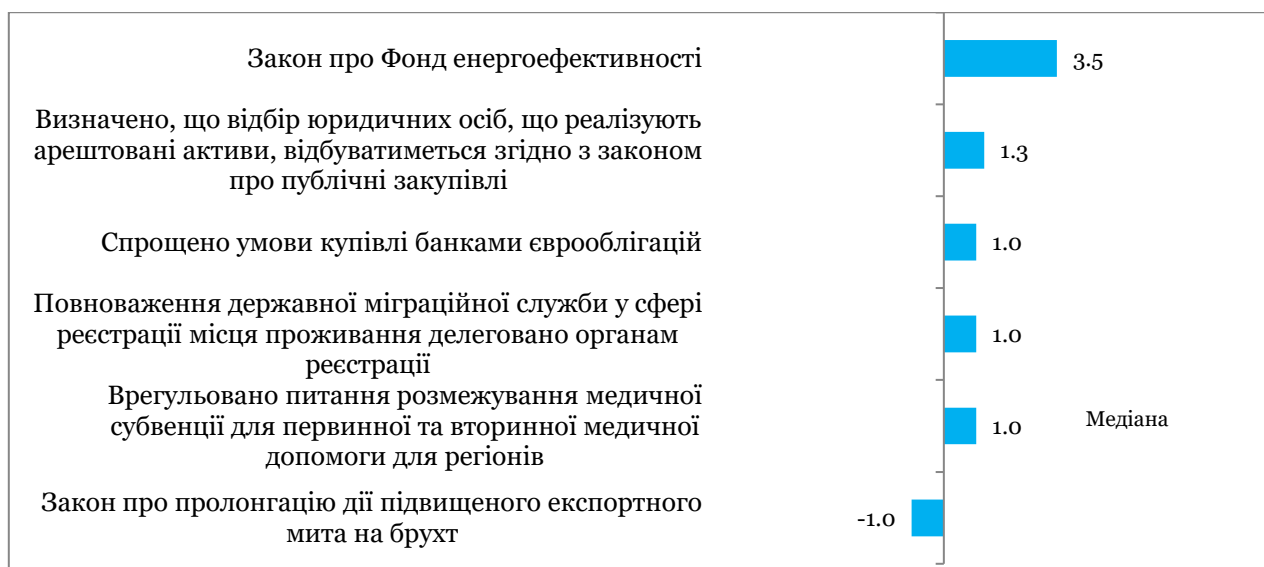
Впровадження заходів енергоефективності дозволить знизити енергетичні витрати будівель від 20% до 60% в залежності від рівня глибини термомодернізації.

Запланований обсяг доступного фінансування на програми фонду на 2018 рік складатиме близько 2 млрд грн. Фонд наповнюватиметься за рахунок коштів державного бюджету, міжнародних партнерів тощо. В процесі виконання проектів фонду буде створено 65 тис. робочих місць та збільшиться надходження до бюджету за рахунок ПДВ та інших податків від впровадження проектів.

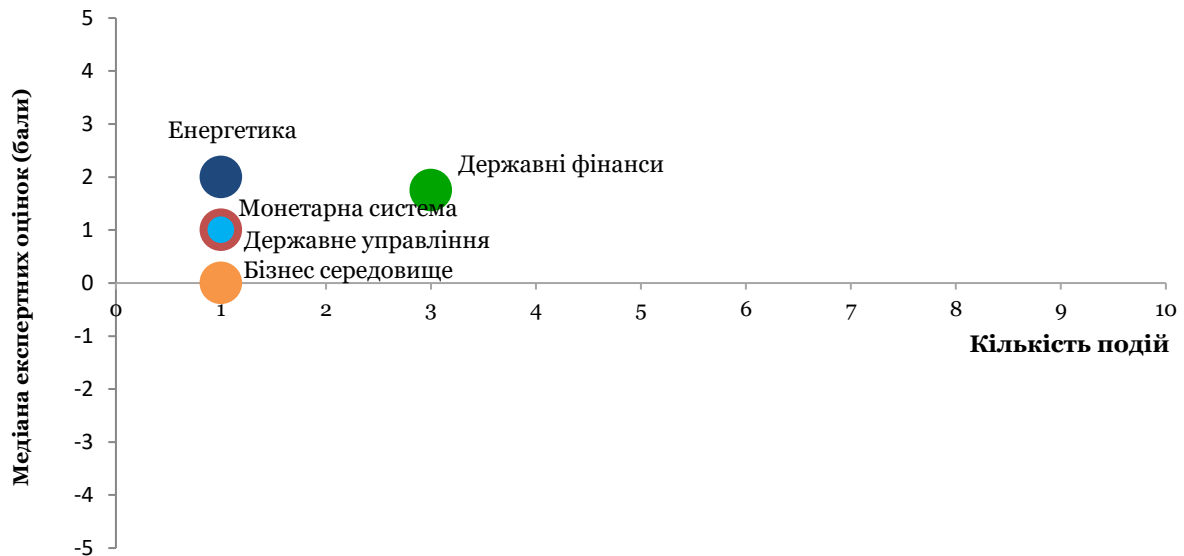
Поточний крок - розробка вторинного законодавства. Пакет змін найближчим часом буде направлено на міністерські обговорення. В процесі створення приймають участь спеціалісти Мінрегіон, ЄС, Німеччини та Світового Банку.”

Євген Червяченко, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства

Графік 3. Події, що визначали значення індексу, оцінка події є сумою її оцінок за напрямками, тому вона може перевищувати +5, або бути меншою за -5

Графік 4. Значення окремих компонентів Індексу та кількість подій

2. Закон про [продовження дії](#) підвищеного експортного мита на брухт, -1.0 бал

Відповідно до зобов'язань України перед СОТ, закріплених в українському [законодавстві](#), при експорті брухту чорних металів має застосовуватися мито у розмірі 10 доларів США за тону.

Разом з тим, для металобрухту діяла [норма](#) щодо реєстрації експортних контрактів. Реєстрація, по суті, діяла як “приховане квотування” та за нею стояли масштабні корупційні схеми.

Законом [1455-VIII](#), з вересня минулого (2016) року реєстрація контрактів була скасована. Натомість, [тимчасово строком на 1 рік](#) мито на металобрухт було встановлено на рівні 30 доларів за тону. Зокрема, це пояснювалося необхідністю підтримки вітчизняних виробників військового машинобудування та металургії. Вже тоді [експерти iMoRe відмічали](#), що таке рішення є порушенням зобов'язань України як перед ЄС, так і в рамках СОТ.

Законом [2142-VIII](#) від 13.07.2017 тимчасовий період дії підвищеного мита (30 дол США) подовжено ще на рік.

Коментар експерта

“Продовживши дію підвищеного мита на металобрухт, незважаючи на [попередження](#) Єврокомісії, влада України вкотре порушила свою обіцянку, дану міжнародним партнерам. Таким чином, знову короткострокова ціль із покращення становища металургів узяла гору над довгостроковою ціллю із вибудовування репутації України як партнера, який дотримується своїх зобов'язань, а отже, поважає правила гри, прийняті в цивілізованому світі”

Ілона Сологуб, Київська школа економіки, редколегія VoxUkraine

Коментар представника міжнародних партнерів

“Експортне мито на металобрухт, яке було запроваджено влітку 2016 року спочатку лише на 12 місяців, нещодавно було продовжено до вересня 2018 року. Для ЄС це є одним основних із подразників, поряд із заборонаю на експорт лісу, у сфері торгівлі. Такі протекціоністські заходи не є життєздатними у довгостроковій перспективі та задовільняють інтереси окремих груп (в цьому випадку - виробників сталі) за рахунок інших економічних агентів. Як і заборона експорту лісу, експортне мито на металобрухт порушує зобов'язання України перед СОТ та Угоду про зону вільної торгівлі між Україною та ЄС. Більш того, однією із умов надання третього траншу макрофінансової допомоги ЄС є те, що Україна не буде запроваджувати нові торговельні обмеження. Хоча українські високосадовці запевнили ЄС на словах, що експортне мито на металобрухт не буде застосовуватися щодо експорту до ЄС, ми очікуємо чіткі докази, що цей факт дійсно матиме місце”

Ніколас Бьордж, Голова Торговельної та економічної секції Делегації ЄС в Україні

Коментарі представників влади

“Перш за все, в умовах російсько-української війни, важливим завданням є сприяння зменшення дефіциту брухту чорних металів на внутрішньому ринку та забезпечення безперебійної діяльності металургійної галузі з першочерговим забезпеченням потреб оборонної промисловості.

Законом, як тимчасовий захід, продовжено дію експортного мита на відходи та брухт чорних металів на рівні 30 євро за 1 тону терміном на 2 роки. За рахунок впровадження такого механізму без роботи не залишилися тисячі працівників, а до Державного бюджету України збільшились додаткові надходження від експортного мита. Крім того, вітчизняна металургійна галузь та інші суміжні сфери давно потребують перезавантаження та стабілізації, а тому можна вважати, що у Законі перші кроки для цього зроблено.”

Ярослав Маркевич, Народний депутат України

“Наш металургійний закон посилить промисловість, курс гривні та цінову стабільність. Адже кожне металургійне підприємство використовує металобрухт як сировину. Для одних заводів - це 15% сировини, для інших - до 95%, залежно від технології.

Буде метал - буде військова техніка і зброя, експортна виручка, податки, а також робота і зарплата. Все це нині на вагу золота!

Ми з Олегом Ляшком пообіцяли українським металургам, що ми не залишимо їх без сировини - збережемо підвищене вивізне мито на металобрухт. І Віце-президенту Єврокомісії теж пообіцяли, що наш "металургійний закон" буде діяти. Обидві обіцянки виконані!”

Віктор Галасюк, Народний депутат України

Таблиця 1. Оцінки всіх подій та прогресу реформ за напрямками

Державне управління	+1.0
Повноваження державної міграційної служби у сфері реєстрації місця проживання делеговано органам реєстрації	+1.0
Державні фінанси	+1.8
Закон про Фонд енергоефективності	+1.5
Врегульовано питання розмежування медичної субвенції для первинної та вторинної медичної допомоги для міст обласного значення, районів та об'єднаних територіальних громад	+1.0
Визначено, що відбір юридичних осіб, які здійснюють реалізацію арештованих активів, має відбуватися згідно з законом про публічні закупівлі	+1.3
Монетарна система	+1.0
Спрощено умови купівлі банками єврооблігацій	+1.0
Бізнес середовище	0.0
Закон про пролонгацію дії підвищеного експортного мита на брут	-1.0
Енергетика	+2.0
Закон про Фонд енергоефективності	+2.0

(Див. графіки та таблиці на сайті http://imorevox.in.ua/?page_id=577, http://imorevox.in.ua/list_rounds.php)

Довідкова інформація: Індекс Моніторингу Реформ (iMoPe) VoxUkraine призначений надавати комплексну оцінку зусиллям влади України зі впровадження економічних реформ. Індекс базується на експертних оцінках змін у регуляторному середовищі за п'ятьма напрямками:

1. Державне управління
2. Державні фінанси
3. Монетарна система
4. Бізнес середовище
5. Енергетика

Детальніше про Індекс та методологію розрахунку можна дізнатись на сайті imorevox.org. [VoxUkraine](http://imorevox.org)- це ініціатива, створена групою міжнародних та вітчизняних економістів, присвячена реформам та економічному розвитку України. Цілями VoxUkraine є поширення науково обґрунтованого аналізу та коментарів щодо економічних та суспільно-політичних подій в Україні, підвищення рівня дискусії та формулювання системного підходу до реформ, а також інтеграція України в світову мережу економістів та діячів, відповідальних за економічну політику.